

Załącznik
do uchwały Nr 258/17
Rady Gminy Celestynów
z dnia 28 marca 2017 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W CELESTYNOWIE
ZA ROK 2016**

Celestynów, marzec 2017 r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	str. 3
II. BUDŻET I JEGO WYKONANIE	str. 4
III. SCHEMAT ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2016 ROKU	str. 6
IV. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	str. 7
V. SZCZEGÓŁOWY OPIS UDZIELANEJ POMOCY W FORMIE ŚWIADCZEŃ	str. 13
1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych	str. 13
2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	str. 13
3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych	str. 14
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych specjalnych zasiłków celowych	str. 14
5. Wieloletni Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania	str. 16
6. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	str. 16
7. Domy Pomocy Społecznej	str. 17
8. Schronienie	str. 18
9. Placówki opiekuńczo – wychowawcze	str. 18
10. Rodziny zastępcze	str. 18
11. Wspieranie rodziny	str. 18
12. Praca socjalna	str. 20
13. Karta dużej Rodziny	str. 21
14. Program FEAD	str. 21
15. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	str. 22
16. Ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	str. 22
17. Prace społecznie użyteczne	str. 22
18. Program Aktywizacji i Integracji (PAI)	str. 23
19. Współpraca z innymi instytucjami	str. 23
VI. ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY, ORAZ ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE	str. 24
1. Zasiłki rodzinne I dodatki do zasiłków rodzinnych	str. 24
2. Świadczenia opiekuńcze	str. 26
3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	str. 27
4. Wydatkowane środki na świadczenia rodzinne	str. 27
5. Fundusz alimentacyjny	str. 28
6. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	str. 29
7. Składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe	str. 29
8. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	str. 29
9. Program Rodzina 500 +	str. 30
VII. ZASOBY KADROWE GOPS	str. 32
1. Zatrudnienie	str. 33
2. Organizacja pracy	str. 34
3. Szkolenia pracowników	str. 34
VIII. WNIOSKI	str. 34
1. Analiza rodzin I osób korzystających ze świadczeń	str. 34
IX. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2017 r.	str. 36
WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:	
Załącznik nr 1 - Sprawozdanie z realizacji Gminnego programu wspierania rodziny za 2016r.	
Załącznik nr 2 – Sprawozdanie z realizacji Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie za 2016r.	

I. WSTĘP

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, które mają na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy jest zapobieganie tym sytuacjom przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej spoczywa obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej w zakresie ustalonym ustawą. Gmina obowiązana jest zgodnie z przepisami ustawy do wykonania zadań pomocy społecznej i nie może odmówić pomocy osobom potrzebującym, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych do zaspokojenia jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Celestynów realizuje jednostka organizacyjna – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie określa statut Ośrodka, ustawy oraz akty wykonawcze do ustaw.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zwracają się o pomoc.

Celem działalności Ośrodka jest organizacja i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Celestynów poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, których nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenie z pomocy społecznej.

Zadania realizowane w 2016 roku wynikały przede wszystkim z takich ustaw jak :

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 930 z późn. zm).
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 1518 z późn. zm.).
3. Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2016r., poz.169 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016r., poz. 1793 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r., poz. 963 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016r., poz. 645 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 785).

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach dążących do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapobiegać sytuacjom kryzysowym oraz dążyć do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ustawa nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, którzy mogą ubiegać się o świadczenia pieniężne w formie zasiłków i świadczenia niepieniężne takie jak : praca socjalna, usługi opiekuńcze, poradnictwo specjalistyczne, sprawienie pogrzebu, umieszczenie w domu pomocy społecznej oraz dodatkowe świadczenia niepieniężne (bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, pomoc w znalezieniu zatrudnienia).

Głównym celem Ośrodka jest odzyskanie przez świadczeniobiorców zdolności do samodzielnego życia oraz prawidłowego pełnienia ról społecznych, z dużym naciskiem na prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Tym samym dążymy do spadku liczby świadczeniobiorców, poprzez wyprowadzenie ich z systemu pomocowego oraz udzielanie wsparcia w aktywnym przygotowaniu do poprawy ich sytuacji, a nawet samodzielnego funkcjonowania.

Zgodnie z ustawą brak współdziałania i aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych może stanowić podstawę do wstrzymania lub odmowy udzielenia pomocy.

Ustawa o pomocy społecznej zobowiązuje Kierownika Ośrodka do składania Radzie Gminy corocznego sprawozdania z działalności, a także przedstawienia potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Przedstawione sprawozdanie pokazuje wielorakość i różnorodność zadań, jakie realizuje Ośrodek na podstawie zapisów ustawowych. Ta wielorakość wymusza na nas konieczność ciągłego doskonalenia i profesjonalizacji działań. Mimo istniejącego programu finansowego wiele zamierzeń w 2016 r. udało się zrealizować zwłaszcza te, które zagwarantowane są mocą ustaw jako obowiązkowe.

Z punktu widzenia merytorycznego i finansowego, zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie w roku 2016 zostały wykonane zgodnie z założeniami i obowiązującymi przepisami prawa.

II. BUDŻET I JEGO WYKONANIE

W 2016 roku, budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie przedstawiał się następująco:

Plan wydatków - 9 523 312,00 zł

Wydatki wykonane 9 426 314,43 zł tj. 98,98% planu, w tym:

- **8 656 872,78 zł z budżetu państwa,**
- **769 441,65 zł z budżetu gminy.**

Budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie w 2016 roku był wyższy w porównaniu do roku 2015 o kwotę **6 349 319, 61 zł** czyli przeszło trzykrotnie.

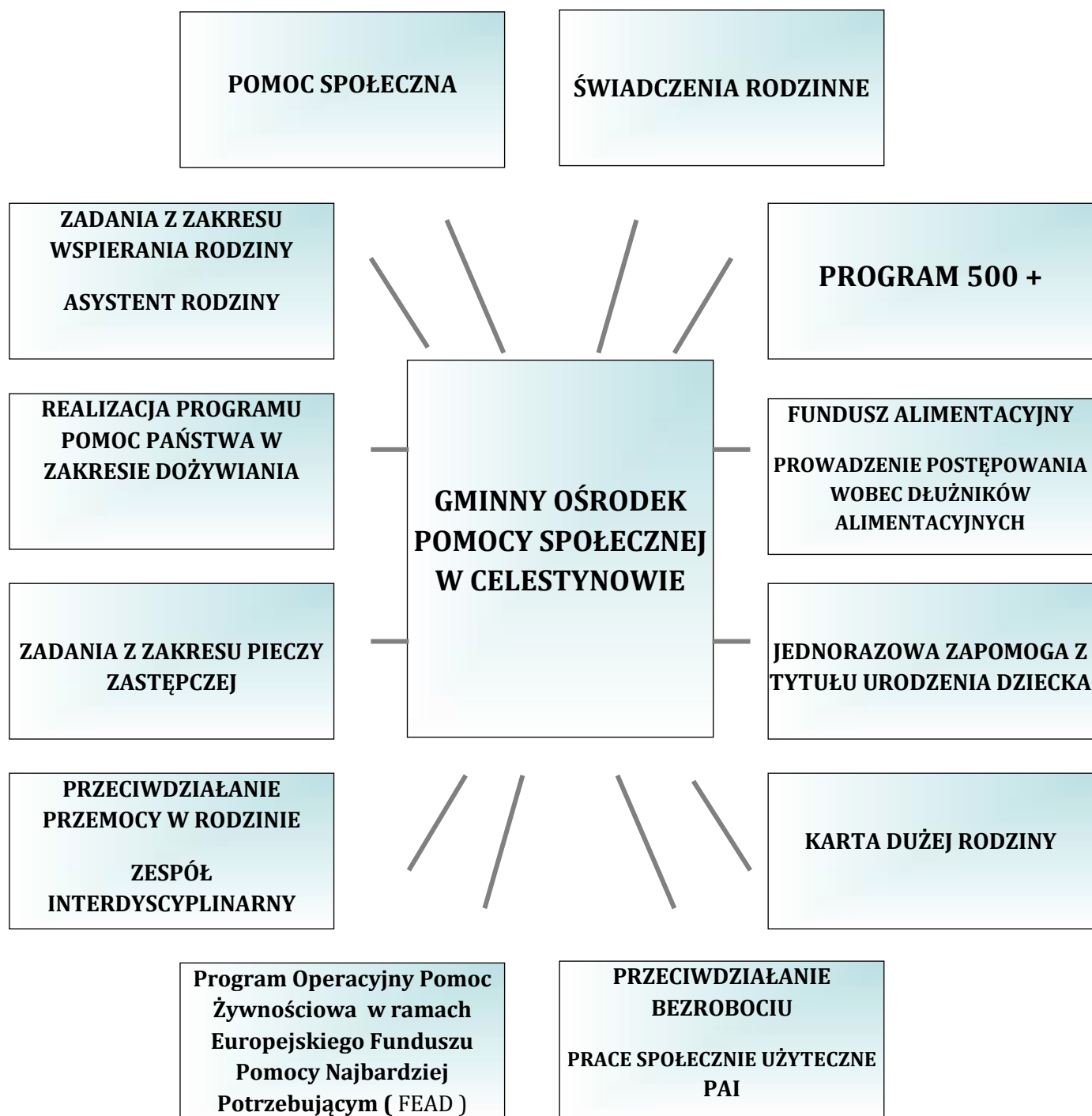
Zwiększony budżet wynika z realizacji przez GOPS zwiększonych dużych, nowych zadań takich jak : Program 500 + , „złotówka za złotówkę” czy świadczenie rodzicielskie.

Tabela nr 1. Wydatki GOPS wykonane w 2016 roku zadaniowo, w rozbiciu na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej

Dział	Rozdz.	Treść	Dotacja na zadania zlecone	Dotacja na zadania własne	Zadania własne	Razem
852		Pomoc społeczna	8 270 173,14	389 089,64	767 051,65	9 426 314,43
	85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	0,00	0,00	4 893,62	4 893,62
	85202	Domy Pomocy Społecznej	0,00	0,00	110 678,96	110 678,96
	85204	Rodziny zastępcze	0,00	0,00	18 446,30	18 446,30
	85206	Wspieranie rodziny	0,00	10 800,00	19 738,73	30 538,73
	85211	Świadczenie wychowawcze	5 775 246,83	0,00	0,00	5 775 246,83
	85212	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2 481 535,60	0,00	4 467,45	2 486 003,05
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	7 284,20	15 564,35	0,00	22 848,55
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	0,00	37 972,84	125 457,28	163 430,12
	85216	Zasiłki stałe	0,00	177 026,25	0,00	177 026,25
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	0,00	107 827,62	417 158,62	524 986,24
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 760,00	0,00	0,00	5 760,00
	85295	Pozostała działalność	346,51	39898,58	66 210,69	106 455,78
		Razem	8 270 173,14	389 089,64	767 051,65	9 426 314,43

Źródło: Opracowanie własne

III. SCHEMAT ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2016 ROKU

W 2016 roku wydano **2 328 decyzji administracyjnych:**

- z zakresu pomocy społecznej - **621** decyzji,
- z zakresu świadczenia wychowawczego – **1023** decyzje,
- z zakresu świadczeń rodzinnych – **618** decyzji,
- z zakresu funduszu alimentacyjnego – **66** decyzji.

W 2016 roku sporządzono **311 sprawozdań**, z tego:

- z zakresu pomocy społecznej – **54** sprawozdania,
- z zakresu finansowo – kadrowego – **211**.
- z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – **16**,
- z zakresu świadczeń wychowawczych – **29**,
- na podst. art. 110 ust. 9 u.p.s. – **1**.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;

- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej Wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

- 1) świadczenia pieniężne:
 - zasiłek stały,
 - zasiłek okresowy,
 - zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
 - zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
 - pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
 - świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,

- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- 2) świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenia społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których dochody nie przekraczają określonych kryteriów dochodowych, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednego z wcześniej wymienionych powodów trudnej sytuacji. Kryteria uprawniające do świadczeń:

- 634,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
- 514,00 zł w przypadku osoby w rodzinie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach pomoc jest przyznana osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego.

W 2016 roku Gmina Celestynów liczyła **11 510** mieszkańców, w tym: **5 573** mężczyzn i **5 937** kobiet (stan na 31.12.2016 r. – dane Urzędu Gminy w Celestynowie).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie w 2016 roku objął pomocą społeczną w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych **462** osoby w **203** rodzinach.

Pomoc osobom i rodzinom została przyznana w różnych formach. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia odpowiadała okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym Ośrodka. Świadczenia udzielane były na wniosek osoby zainteresowanej, członka rodziny, bądź innej osoby lub na wniosek pracownika socjalnego.

Wśród klientów Ośrodka dominują osoby mające trudności z funkcjonowaniem społecznym, u których występują problemy rodzinne, zdrowotne i społeczne. Wiele rodzin zwraca się do Ośrodka informacji na temat możliwości skorzystania ze swoich uprawnień, rozwiązania problemów, szuka wsparcia, wysłuchania i zrozumienia. Każda osoba zgłaszająca się do Ośrodka jest kierowana do pracownika socjalnego, który w sposób profesjonalny i zgodnie z etyką zawodową stara się pomóc w rozwiązaniu zgłaszanych problemów.

Udzielana pomoc kierowana jest do indywidualnej osoby lub rodziny - mieszkańców gminy Celestynów. Przyznanie pomocy następuje na podstawie złożonego wniosku, w formie decyzji administracyjnej. Każda decyzja wydana przez sekcję świadczeń poprzedzona jest wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania/pobytu osoby/rodziny. Jedynie udzielenie świadczeń w postaci pracy socjalnej i poradnictwa nie wymaga wydania decyzji. W sytuacjach, w których stwierdzone są marnotrawione środki finansowe,

świadczenia realizowane są w formie niepieniężnej.

Tabela nr 2. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
			OGÓŁEM	w tym:	
				NA WSI 1)	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)		303	203	203	462
w tym:					
świadczenie pieniężne		197	196	196	384
świadczenia niepieniężne		107	62	62	259
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę		1	1	1	5
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę		303	203	203	462
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem		X	206	206	469
w tym:					
wyłącznie w postaci pracy socjalnej		X	3	3	7
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY 1)		LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH		LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI SOCJALNYMI	
		15		15	

Źródło : Sprawozdanie MPiPS-03 za 2016 r.

W ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania), pomocą w formie świadczeń z pomocy społecznej objętych zostało **462** osoby w **203** rodzinach z tego: świadczenia pieniężne otrzymało **384** osoby w **196** rodzinach oraz świadczenia niepieniężne **259** osób w **62** rodzinach.

Pracownicy socjalni przeprowadzili **623** wywiady środowiskowe, u osób ubiegających się o świadczenia z zakresu pomocy społecznej, w tym: **14** wywiadów alimentacyjnych dla potrzeb innych Ośrodków Pomocy Społecznej oraz **9** wywiadów na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych.

Przyznanie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wymaga kumulatywnego wystąpienia co najmniej jednego z rodzajów powodów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są osobom/rodzinom z powodu trudnej sytuacji życiowej jak: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, problem alkoholowy itp. Działania pracowników socjalnych ukierunkowane są na łagodzenie skutków i przewyższanie najbardziej dotkliwych zjawisk negatywnych. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom, które nie są w stanie podołać trudnościom własnymi siłami, udzielać pomocy w ich pokonywaniu.

Tabela nr 3. Powody trudnej sytuacji

WYSZCZEGÓLNIONE POWODY		
	LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Ubóstwo	157	339
Bezdomność	3	3
Bezrobocie	90	199
Niepełnosprawność	46	79
Długotrwała lub ciężka choroba	28	46
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	51	190
w tym:		
Rodziny niepełne	29	87
Rodziny wielodzietne	22	103
Alkoholizm	7	15
Zdarzenie losowe	4	6

Źródło : Opracowano na podstawie sprawozdania MPiPS-03 za 2016 r.

Z powyższej tabeli wynika, że powodami ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej w minionym roku są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm oraz zdarzenie losowe.

Tabela nr 4. Osoby bezrobotne

Rok	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu gminy	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą społeczną
2016	262	90
2015	321	109

Źródło : Opracowanie na podstawie danych z PUP i sprawozdania MPiPS - stan na dzień 31.12.2016 r.

W 2016 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Otwocku było zarejestrowanych **262** osoby, w tym **109** kobiet i **153** mężczyzn z terenu Gminy Celestynów. Z ogólnej liczby osób bezrobotnych **90** osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej. W porównaniu z rokiem 2015, nastąpił spadek osób bezrobotnych o **59** osób, w tym o **20** kobiet i **39** mężczyzn, co w efekcie spowodowało spadek korzystania ze świadczeń o **19** osób bezrobotnych, niemniej jednak w roku sprawozdawczym z pomocy z powodu bezrobocia korzystało **90** osób. Bezrobocie stanowi poważny społeczny problem, mający wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

Tabela nr 5. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM	206	469
o liczbie osób		
1	105	105
2	24	48
3	28	84
4	31	124
5	8	40
6 i więcej	10	68
w tym : Rodziny z dziećmi	79	322
o liczbie dzieci		
1	19	55
2	38	135
3	15	70
4	3	18
5	0	0
6 i więcej	2	16
7 i więcej	2	28
Rodziny niepełne	29	80
o liczbie dzieci		
1	11	22
2	15	46
3	3	12
4 i więcej	0	0
Rodziny emerytów i rencistów	32	65
o liczbie osób		
1	14	14
2	9	18
3	3	9
4 i więcej	6	24

Źródło: Sprawozdanie MPiPS -03 za 2016 r.

Najliczniejszą grupą osób objętych pomocą podobnie jak w roku poprzednim, są jednoosobowe

gospodarstwa domowe czyli **105** osób prowadzących samodzielnie gospodarstwa domowe.

V. SZCZEGÓŁOWY OPIS UDZIELONEJ POMOCY W FORMIE ŚWIADCZEŃ

1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

Zasiłek stały – z tej formy pomocy skorzystało **29** osób, liczba świadczeń wyniosła **307**, wydatkowano łącznie na ten cel kwotę **177 026,25 zł** Środki powyższe pochodziły z dotacji Wojewody na zadania własne Gminy Celestynów.

w tym:

- dla **26** osób samotnie gospodarujących, udzielono **278** świadczeń na kwotę **163 887,00 zł**,
- **3** osoby pozostające w rodzinie otrzymało **29** świadczeń, na kwotę **13 139,25 zł**.

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustalany jest w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej (634 zł), a dochodem tej osoby,
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie (514 zł), a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż 604 zł miesięcznie i nie niższa niż 30 zł miesięcznie.

Tabela 6. Liczba rodzin i osób korzystających z zasiłków stałych w latach 2015 – 2016

Forma pomocy	Liczba rodzin 2015	Liczba osób w rodzinach 2015	Liczba rodzin 2016	Liczba osób w rodzinach 2016
Zasiłki stałe	31	39	29	36

Źródło: Opracowanie własne

Porównując powyższe dane stwierdzić należy, że w roku 2016 nastąpił nieznaczny spadek to jest o **2** osoby pobierających zasiłki stałe. Spowodowane to było otrzymaniem przez te osoby uprawnień do świadczeń emerytalnych wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wypłaty zasiłków stałych następowały: przelewem na konto wspólne świadczeniobiorców w Banku Spółdzielczym w Celestynowie, przelewem na konta osobiste lub przekazem pocztowym.

2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

W roku 2016 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za **29** osób pobierających zasiłki stałe do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Otwocku. Zrealizowano **307** świadczeń na kwotę **15 564, 35 zł** z dotacji Wojewody na zadania własne Gminy Celestynów.

3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

Zasiłek okresowy - przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby,
- w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Zasiłki okresowe przyznane zostały z powodu:

- bezrobocia – **33** rodziny, liczba świadczeń wynosiła **102** na kwotę **33 851,68 zł**,
- długotrwałej choroby – **1** rodzina, otrzymała **2** świadczenia na kwotę **214,60 zł**,
- innych powodów – **6** rodzin, liczba świadczeń wyniosła **16** na kwotę **6 871,84 zł**.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20.00 zł.

Udzielono **120** świadczeń dla **40** rodzin, na kwotę **40 938,12 zł**, z tego:

- ze środków własnych – **2 965,28 zł**,
- z dotacji na zadania własne – **37 972,84 zł**.

Tabela 7. Liczba rodzin i osób korzystających z zasiłków okresowych w latach 2015 – 2016

Forma pomocy	Liczba rodzin 2015	Liczba osób w rodzinach 2015	Liczba rodzin 2016	Liczba osób w rodzinach 2016
Zasiłki okresowe	57	131	40	59

Źródło: Opracowanie własne

Liczba świadczeniobiorców tej formy pomocy uległa znacznemu zmniejszeniu w porównaniu do roku poprzedniego o **17** rodzin.

Wypłata zasiłków okresowych następowała: przelewem na konto wspólne świadczeniobiorców do Banku Spółdzielczego w Celestynowie lub przelewem na konta osobiste świadczeniobiorców.

4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zasiłek celowy - może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Zasiłek może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także dofinansowanie do kosztów energii elektrycznej, opłacenie kosztu pobytu osób bezdomnych w schronisku, oraz inne potrzeby.

Wysokość zasiłku celowego uzależniona jest od potrzeb osób ubiegających się o świadczenie, ich sytuacji materialnej oraz możliwości finansowych Ośrodka.

W 2016 roku z pomocy w formie zasiłków celowych skorzystało **156 rodzin**, na łączną kwotę **116,591,00 zł**, w tym **32 osoby** na specjalne zasiłki celowe na kwotę **17 270,00 zł**.

Tabela 8. Liczba rodzin i osób korzystających z zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Forma pomocy	Liczba rodzin 2015	Liczba osób w rodzinach 2015	Liczba rodzin 2016	Liczba osób w rodzinach 2016
Zasiłki celowe	157	379	156	283
Specjalne zasiłki celowe	28	75	32	73

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższej tabeli, liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków celowych jest porównywalna z rokiem poprzednim.

W roku sprawozdawczym zasiłki celowe były przeznaczone :

- na zakup żywności –otrzymało **91** rodzin, udzielono **261** świadczenia, na ogólną kwotę **54 350,00zł**;
- na zakup opału – **71** rodzin otrzymało po **1** świadczeniu, wydatkowaliśmy na ten cel **28 883,00 zł**;
- na odzież - udzielono **16** rodzin po **1** świadczeniu, na kwotę **3 750,00 zł**;
- na leczenie – otrzymało **9** rodzin, udzielono **13** świadczeń na kwotę **4 800,00 zł**;
- na remont mieszkania – otrzymało **11** rodzin, udzielono **12** świadczenia na kwotę **5 000,00 zł**;
- inne potrzeby – **8** rodzin, **9** świadczeń, na kwotę **2 439,00 zł**.

Specjalne zasiłki celowe – są przyznawane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie, której dochody przekraczają ustawowe kryteria przyznawane jest wsparcie finansowe w formie specjalnego zasiłku celowego.

W roku sprawozdawczym specjalne zasiłki celowe były przeznaczone na :

- specjalny zasiłek celowy na zakup żywności - otrzymała **1** rodzina, na ogólną kwotę **250,00 zł**;
- specjalny zasiłek celowy na opał – otrzymało **13** rodzin, na kwotę **11 650,00zł**;
- specjalny zasiłek celowy na odzież -otrzymało **7** rodzin na kwotę **2 250 zł**;
- specjalny zasiłek celowy na remont mieszkania - otrzymała **7** rodzina w kwocie **2 170,00 zł**;
- specjalny zasiłek celowy na dofinansowanie kosztów energii elektrycznej - otrzymała **1** rodzina w kwocie **150,00 zł**;
- specjalny zasiłek celowy na zakup leków otrzymała **3** rodziny na kwotę **800,00 zł**.

Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego - były wypłacone rodzinom, które poniosły straty: 1 rodzina z powodu zerwania części dachu w wyniku wichury oraz 3 rodziny z powodu pożaru budynku mieszkalnego. Pomoc otrzymały 4 rodziny, po 1 świadczeniu. Wydatkowano ogólnie na tę pomoc kwotę **6 000,00 zł**.

Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe są realizowane ze środków własnych Gminy Celestynów.

Wypłaty zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych następowały przelewem na konto wspólne świadczeniobiorców do Banku Spółdzielczego w Celestynowie lub przelewem na konta osobiste świadczeniobiorców.

5. Wieloletni Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania

Wieloletni Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 zakłada ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji.

Udzielane jest wsparcie w szczególności: dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Program realizowany jest w formie:

- 1) posiłku dla uczniów w szkole/przedszkolu,
- 2) świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego.

Z wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 w 2016 roku skorzystało ogółem **223** osób.

Na posiłki i zasiłki celowe na dożywianie wydatkowano kwotę **75 765,14 zł.**, w tym:

- z dotacji Wojewody na zadania własne Gminy Celestynów – **39 898,58 zł**,
- z zadań własnych Gminy Celestynów – **35 866,56 zł**.

W 2016 roku w ramach Programu Ośrodek opłacił za posiłki dla **115** dzieci, w tym **8** dzieci dożywianych na podstawie uchwały Nr 363/14 Rady Gminy Celestynów z dnia 31.01.2014 r., oraz przyznane zostały zasiłki celowe na dożywianie dla **108** osób.

Dożywianie dzieci i uczniów prowadziliśmy w **14** placówkach oświatowych, w tym **7** w placówkach oświatowych na terenie gminy Celestynów. Posiłki były opłacane przelewem na konto szkół na podstawie not księgowych i rachunków oraz załączonych imiennych list uczniów z liczbą spożytych posiłków w danym miesiącu. Średni koszt posiłku w 2016 roku wyniósł **4,64 zł**. Kierownik Ośrodka podpisał z **5** dyrektorami szkół i **2** dyrektorami przedszkoli na terenie gminy Celestynów porozumienia dotyczące współpracy w zakresie dożywiania dzieci w szkołach.

Poniżej szczegółowy wykaz placówek oświatowych w, których opłacano posiłki :

- 1) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Batalionu „Zośka” w Celestynowie
- 2) Zespół szkół Gimnazjum z oddziałami dwujęzycznymi im. Pr. Józefa Czumy „Skrytego”
- 3) Szkoła Podstawowa w Regucie
- 4) Szkoła Podstawowa w Ostrowie
- 5) Szkoła Podstawowa w Starej Wsi
- 6) Przedszkole Samorządowe w Celestynowie
- 7) Przedszkole Samorządowe w Starej Wsi
- 8) Gimnazjum z oddziałami dwujęzycznymi i. Jana Pawła II w Gliniance
- 9) Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy Nr 1 im. Marii Konopnickiej dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w Otwocku
- 10) Ognisko wychowawcze „Świder” im. Kazimierza Lisieckiego „Dziadka ”
- 11) Pozaszkolna Placówka Specjalistyczna Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
- 12) Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „Jędrus” w Józefowie.
- 13) Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 , ul. Zorzy 17, Warszawa.
- 14) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2, ul. Literacka 8, Otwock.

6. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Z tej formy pomocy skorzystało **jedno dziecko**, liczba godzin sprawowanych usług wynosiła **192**, natomiast wydatkowano na tą formę pomocy **5 760, 00 zł**. Koszt **1** godziny usług wynosił **30,00 zł**. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - świadczone były na rzecz dziecka niepełnosprawnego. Polegały na realizacji indywidualnego programu terapeutycznego i były dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia i niepełnosprawności. Usługi były świadczone przez terapeutę w ramach umowy zlecenia.

Powyższe zadanie jest realizowane jako zadanie zlecone ze środków Wojewody Mazowieckiego.

7. Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej osób wymagających całodobowej opieki ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu, jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy.

W roku 2016 poniesiono koszty w wysokości **110 678,96 zł.**, z budżetu gminy związane z dofinansowaniem odpłatności za pobyt **4** mieszkańców naszej gminy. Wydatki stanowiły uzupełnienie odpłatności mieszkańca w następujących Domach Pomocy Społecznej :

1) DPS „Wrzos” w Otwocku:

- styczeń – marzec 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 2 821,22 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 443,80 zł miesięcznie (70 % jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **2 377,42 zł** miesięcznie.
- kwiecień - grudzień 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 2 851,04 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 443,80 zł miesięcznie (70 % jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **2 407,24 zł** miesięcznie.

2) DPS w Kątach :

- styczeń – marzec 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 3 835,59 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 557,51 zł miesięcznie (70 % jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **3 278,08 zł** miesięcznie.
- kwiecień – grudzień 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 3 799,97 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 558,34 zł miesięcznie (70 % jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **3 241,63 zł** miesięcznie.

3) DPS w Górze Kalwarii:

- styczeń – luty 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 3 355,00 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 675,77 zł miesięcznie (70 % jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **2 679,23 zł** miesięcznie,
- marzec - kwiecień 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 3 562,00 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 675,77 zł miesięcznie (70 % jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **2 886,23 zł** miesięcznie. W miesiącu maju gmina poniosła odpłatność w wysokości. W miesiącu maju gmina poniosła odpłatność w wysokości **2 882,23 zł**,
- czerwiec - grudzień 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 3 562,00 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 667,77 zł miesięcznie (70 % jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **2 884,23 zł** miesięcznie.

4) DPS w Tomczycach:

- jeden dzień września –październik 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 3 281,00 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 422,80 zł miesięcznie (70 %

jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **2 953,47 zł** miesięcznie.

- listopad- grudzień 2016 r. pełny koszt odpłatności za pobyt wynosił 3 281,00 zł miesięcznie. Odpłatność mieszkańca wynosiła 422,80 zł miesięcznie (70 % jego dochodu), natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości **2 858,20 zł** miesięcznie.

Wysokość kosztów pobytu pensjonariusza w domu pomocy społecznej jest uzależniona od dochodu osoby przebywającej w domu pomocy społecznej oraz kosztu miesięcznego pobytu pensjonariusza w placówce. Nadmienić należy, że wysokość kosztów utrzymania w domu pomocy społecznej ustala starosta, na którego terenie znajduje się dom pomocy społecznej.

8. Schronienie

Mówiąc o bezdomności mamy na myśli sytuacje osób, które z różnych przyczyn, czasowo lub trwale, nie są w stanie zapewnić sobie schronienia spełniającego minimalne warunki pozwalające uznać je za pomieszczenia mieszkalne.

Na terenie gminy były **2** osoby bezdomne, dwaj mężczyźni w wieku 53 i 63 lata, wymeldowani z Urzędu donikąd, gdzie ostatnim ich miejscem zameldowania jest Gmina Celestynów. Osoby zostały umieszczone w schroniskach dla osób Bezdomnych na podstawie stosownych porozumień. Miejsce w schroniskach przyznane były na podstawie decyzji administracyjnych.

Opłacono koszty pobytu dla **2** osób bezdomnych, w następujących placówkach:

- 1) Stowarzyszenie Monar - Dom dla Osób Starszych w Grzędach, – jedna osoba przebywała przez 9 miesięcy: od stycznia do września 2016 r.;
- 2) Stowarzyszenie Hilaritas – Schronisko dla Osób Bezdomnych i Chorych w Siedlcach – jedna osoba przebywała przez 7 miesięcy: od stycznia do czerwca oraz od listopada do grudnia 2016r..

Wydatkowano na to zadanie kwotę - **11 156,43 zł** z budżetu gminy.

9. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Dwoje małych dzieci z naszej gminy zostało umieszczone w Domu dla Dzieci w Otwocku, przy ul. Prądyńskiego 1, zgodnie z postanowieniem sądu. Dzieci w placówce przebywały w okresie od 01.06.2016 r do 12.12. 2016 r. Od dnia 13.12.2016 r. zostały przeniesione zgodnie z postanowieniem sądu do rodziny zastępczej poza teren naszego powiatu.

Wydatkowano na ten cel kwotę - **4 893,62 zł** z budżetu gminy.

10. Rodziny zastępcze

Dofinansowano koszty pobytu **2** dzieci w rodzinie zastępczej – na kwotę - **18 446,30 zł** z budżetu gminy.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi częściową odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Wysokość uzależniona jest od długości pobytu dzieci w pieczy zastępczej i wynosi odpowiednio: 10 % w pierwszym roku oraz 30 % w drugim i 50 % w trzecim i następnych latach. Gmina Celestynów ponosi koszty w wysokości 50% za ich pobyt.

11. Wspieranie rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Celestynów na lata 2016 - 2018”, przyjętego uchwałą Rady Gminy Celestynów Nr 156/16 z dnia 29 czerwca 2016 roku. Sprawozdanie z realizacji Programu stanowi załącznik Nr 1 do niniejszego opracowania.

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2016r. zatrudniono **4** asystentów rodziny, w tym:

- W ramach zadań własnych zatrudniono **2** asystentów rodziny w okresie:
 - 01.01.2016 – 26.03. 2016 r,
 - 01.11.2016 – 31.12.2016 r.

W ramach zadań własnych wydatkowano na ten cel kwotę **16 898,73 zł**

- w celu uzyskania środków finansowych na zatrudnienie **2** asystentów rodziny przystąpiliśmy do realizacji Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 „Asystent rodziny” .

Wydatkowaliśmy kwotę **13 640,00 zł** (10 800,00 zł – dotacja i 2 840,00 zł– środki własne).

Asystenci udzielili **1 536** godzin wsparcia **12** rodzinom, w których najczęściej występowały problemy związane z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem. Działania asystenta obejmują analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnienie jej roli i funkcji, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Praca z rodziną dysfunkcyjną, to ścisła współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym, a gdy rodzina jest objęta kuratelą, także z kuratorem społecznym lub zawodowym

Pomoc rodzinom była realizowana poprzez pracę socjalną, wspieranie przez asystenta rodziny, a także przez zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego – udzielając świadczenia finansowego, pomoc rzeczową i dożywianie dzieci w szkole. Pracownicy socjalni przeprowadzali w rodzinach wywiady środowiskowe i dokonywali analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej udzielana była kompleksowa pomoc uwzględniająca wielowymiarowość w podejściu do rozwiązywanych problemów. Pracownicy socjalni zwracali się z wnioskami do kierownika, o przydzielenie poszczególnym rodzinom asystenta. Wspieranie rodziny było prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Głównym celem planowych działań było przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania prawidłowych funkcji.

Tabela nr 9. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

Rodzina o liczbie dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba osób w rodzinie
1 dziecko	7	7	19
2 dzieci	9	18	34

3 dzieci	4	12	18
4 dzieci	1	4	6
5 dzieci	1	5	7
6 dzieci i więcej	1	7	9
RAZEM	23	53	93

Źródło : Sprawozdanie MPiPS-03 za 2016 r.

Z ogólnej liczby **23** rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, dominowały rodziny z dwojgiem dzieci. Łącznie pomoc w tych rodzinach otrzymało **93** osoby.

Rodzinom udzielana była kompleksowa pomoc uwzględniająca wielowymiarowość w podejściu do rozwiązywanych problemów. Pomoc była realizowana poprzez: wsparcie asystenta rodziny, udzielane świadczenia finansowe, pomoc rzeczową, dożywianie dzieci w placówkach oświatowych oraz pracę socjalną.

Spośród rodzin z dziećmi objętych wsparciem Ośrodka - **22** rodziny zgłoszono do objęcia pomocą w ramach akcji „Szlachetna paczka”.

12. Praca socjalna

Praca socjalna – to system wsparcia niepieniężnego, to wszelkie działania podejmowane przez pracowników socjalnych na rzecz rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności lub samodzielności osób czy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Objęto tą formą pomocy **206** rodziny, liczba osób w rodzinach wynosi **469**, przy czym dla **203** rodzin było to wsparcie obok wsparcia finansowego, a dla **3** rodzin była to wyłącznie praca socjalna. Głównym narzędziem w tym zakresie jest środowiskowy wywiad rodzinny, za pomocą którego dokonywana jest analiza sytuacji życiowej rodziny, jej zasobów, przyczyn trudności.

Praca socjalna świadczona jest przez pracowników socjalnych na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna była prowadzona także w oparciu o sporządzonych **15** kontraktów socjalnych.

Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

- praca socjalna,
- dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń,
- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań,
- pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego
- możliwość rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy,
- udzielanie pomocy zgodnie z zasadami zawartymi w Kodeksie etyki zawodowej pracowników,
- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu
- niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych,

- współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa.

Praca socjalna jest najważniejszą formą wsparcia i aktywizacji świadczeniobiorców systemu pomocy społecznej, zmierzająca do wychodzenia z trudnych sytuacji przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości - stąd duża ilość różnorodnych działań podejmowanych w jej ramach. Praca socjalna odgrywa istotną rolę ze wsparciem finansowym lub rzeczowym.

Nawarstwiający się problemy dnia codziennego powodują, iż ludzie wymagają wsparcia osób profesjonalnie zajmujących pracą socjalną. Działania pomocowe polegają m.in. na udzieleniu pomocy lub ukierunkowaniu tych osób w jaki sposób załatwić różne ich sprawy urzędowe, pomoc w kompletowaniu dokumentów w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, integracji w środowisku. Efektywność działań podejmowanych przez pracowników socjalnych jest trudna do zmierzenia, gdyż efekty działań nie zawsze przekładają się na liczby.

Pracownicy socjalni udzielali także poradnictwa socjalnego. Osoby potrzebujące tej formy wsparcia uzyskały porady mające zastosowanie w konkretnej sprawie.

W roku 2016 pracownicy socjalni przyjęli **651 interesantów**, udzielając poradnictwa z zakresu problemów rodzinnych i społecznych.

13. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny - jest dokumentem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej, poświadcza prawo członka rodziny wielodzietnej do uprawnień, ustalonych w trybie określonym w ustawie o Karcie lub przyznanych na podstawie przepisów odrębnych.

Rodzina wielodzietna w rozumieniu ustawodawcy to taka rodzina, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- 1) w wieku do ukończenia 18. roku życia;
- 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia - w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej;
- 3) bez ograniczeń wiekowych - w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

W 2016 roku zostało wydanych **118 Kart Dużej Rodziny dla 26 rodzin wielodzietnych**.

Wydatkowano na to zadanie kwotę - **346, 51 zł** z budżetu państwa. Wydatkowane środki związane są z kosztami obsługi tego programu w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 785). Koszt realizacji zadania za wydanie Kart dla jednej rodziny wielodzietnej wynosi **13,40 zł**. Wydano także jeden duplikat zgubionej przez rodzica Karty.

14. Program FEAD

Kontynuowano współpracę z Radą Naczelną - Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej (PKPS) w Warszawie przy realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

Żywność pozyskiwana była z magazynu PKPS w Milanówku. Ta forma pomocy żywnościowej cieszy się dużym zainteresowaniem wśród naszych świadczeniobiorców. Wydatkowano kwotę - **5 215,20 zł** z budżetu gminy na opłacenie kosztów transportu żywności.

Pomoc otrzymało **160** osób, pracownicy socjalni wydali łącznie **85** skierowań dla rodzin.

W 2016 roku pozyskaliśmy **19 621,08 kg** produktów żywnościowych takich jak : makaron, ryż , herbatniki, mleko UHT, groszek z marchewką, fasola biała, powidła śliwkowe, gulasz wieprzowy, szynka drobiowa, cukier biały, olej rzepakowy, jabłka, pomidory, klopsiki, mielonka wieprzowa, sok jabłkowy - na kwotę **72 918,16 zł**.

Dystrybucją żywności odbywała się w pomieszczeniu udostępnionym przez Urząd Gminy.

15. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Celestynów na lata 2013-2016”, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Celestynów Nr 260/13 z dnia 26 marca 2013 roku (sprawozdanie z realizacji Programu za rok 2016 stanowi załącznik Nr 2).

Problemem przemocy w rodzinie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny, a w nim: **3** - przedstawiciele Ośrodka, **2** - członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, **1** - przedstawiciel Policji, **5** osób - z Placówek oświatowych(szkół z terenu gminy) i **1** osoba - z SP ZOZ. Zespół Interdyscyplinarny – został powołany zarządzeniem Wójta Gminy Celestynów.

Obsługę organizacyjną Zespołu zapewnia pracownik socjalny Ośrodka. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego jak i grup roboczych, wykonują zadania w ramach swoich obowiązków służbowych.

W 2016 roku prowadzono postępowanie dla **25** „Niebieskich Kart”. Odbyły się **3** spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Koordynatorem każdej grupy roboczej jest pracownik socjalny z danego rejonu, gdzie założono „Niebieską Kartę”, ze strony Policji – funkcjonariusz dzielnicowy. Przewodniczącą Zespołu w ciągu 3 dni od daty otrzymania „Niebieskiej Karty” powołuje skład grupy roboczej na wniosek instytucji, która Kartę założyła, głównie w celu wypracowania planów pomocy dla konkretnych przypadków sytuacji kryzysowych.

Odbyło się **54** posiedzeń grup roboczych, podczas których prowadzono rozmowy motywujące, edukacyjne, profilaktyczne, wspierające oraz kierujące. Rozmowy były prowadzone zarówno z osobami doświadczającymi przemocy domowej, jak i osobami stosującymi przemoc. W czasie prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty”- pracownicy socjalni monitorują sytuację w tych rodzinach. W 2016 roku na wniosek grup roboczych, Zespół Interdyscyplinarny zakończył **24** postępowania w sprawach przemocy domowej, z powodu ustania przemocy domowej lub z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań.

16. Ustalenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2016, poz. 1793 z późn. zm.) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji administracyjnych, w których potwierdza się prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, dla osób nie objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, spełniających kryteria dochodowe, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni skompletowali dokumenty dla **7** nieubezpieczonych osób. Wydano **7** decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przez okres 90 dni.

17. Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne – są to prace zorganizowane dla osób długotrwale bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, bez prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. To forma wsparcia miała na celu aktywizację społeczną i zawodową oraz zmotywowanie do podjęcia zatrudnienia.

Prace społecznie użyteczne w Gminie Celestynów zorganizowane były w miesiącach maj – wrzesień i wykonywane były przez **5** osób mieszkańców gminy, bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Otwocku bez prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Pracownicy socjalni podpisali z osobami bezrobotnymi **5** kontraktów socjalnych.

Prace były zorganizowane przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy Otwocku i Urzędem Gminy w Celestynowie. Prace społecznie użyteczne wykonywane były **2** razy w tygodniu po **5** godzin - **40** godzin miesięcznie. Łącznie osoby bezrobotne przepracowały **940** godzin na rzecz gminy i były to prace porządkowe. Wydatkowano na ten cel kwotę **7 614,00 zł** z budżetu gminy, z tego 60 % środków było przez PUP zrefundowane i przekazane do Urzędu Gminy.

18. Program Aktywizacja i Integracja (PAI)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Otwocku i Urzędem Gminy w Celestynowie od 1 września do 31 października 2016 roku realizował Program Aktywizacja i Integracja (PAI), była to już druga edycja Programu, która się odbyła w naszej gminie.

Realizacja PAI przez Ośrodek odbyła się na podstawie porozumienia o realizacji programu, który został podpisany z Powiatowym Urzędem Pracy w Otwocku.

Program obejmował działania mające na celu aktywizację zawodową oraz integrację społeczną osób bezrobotnych. Do udziału w Programie zostało skierowanych **10** osób bezrobotnych, dla których Urząd Pracy ustalił III profil pomocy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i realizujących kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach ustawy o pomocy społecznej.

W ramach *aktywizacji zawodowej* były wykonywane prace społecznie użyteczne, natomiast w zakresie *integracji społecznej* - grupowe poradnictwo specjalistyczne, w tym: **40** godzin zajęć grupowych z doradcą zawodowym oraz **40** godzin grupowych zajęć z psychologiem. Poradnictwo miało na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym oraz zawodowym. Zajęcia grupowe odbywały się w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Celestynowie. Osoby biorące udział w Programie pracowały przy pracach porządkowych **10** godzin tygodniowo, **40** godzin miesięcznie. Prace były zorganizowane na terenie gminy. Łącznie osoby bezrobotne przepracowały **785** godzin na rzecz gminy.

Wydatkowano kwotę - **6 358,50 zł** z budżetu gminy, na wypłatę świadczeń pieniężnych za wykonane prace społecznie użyteczne, z tego 60 % środków było przez PUP zrefundowane i przekazane do Urzędu Gminy.

19. Współpraca z innymi instytucjami

Rozwiązywanie problemów społecznych świadczeniobiorców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie wymaga szerokiej współpracy z instytucjami i podmiotami takimi jak:

Posterunek Policji w Celestynowie, Placówki oświatowe na terenie gminy, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Celestynowie, Parafia Rzymsko – Katolicka w Celestynowie, Parafia Rzymsko – Katolicka w Zabieżkach, Urząd Gminy w Celestynowie, Gminny Ośrodek Kultury

w Celestynowie, Gospodarka Komunalna w Celestynowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, Powiatowy Urząd Pracy w Otwocku, Sąd Rejonowy i Prokuratura w Otwocku oraz kuratorzy społeczni i zawodowi, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Celestynowie, Grupa AA „Dar” w Celestynowie oraz innymi Ośrodkami Pomocy Społecznej.

Podkreślić należy także współpracę GOPS z radnymi gminy oraz sołtysami.

W ramach współpracy w 2016 roku pracownicy socjalni wystosowali 52 pisma do różnych instytucji. W celu upowszechniania informacji dotyczącej prowadzonej przez Ośrodek działalności, stała współpraca z prasą lokalną „Celestynka”, ponadto na naszej stronie internetowej ukazywały się informacje dotyczące możliwości korzystania z różnych form pomocy oraz realizowanych zadań.

VI. ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY I ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Świadczenia rodzinne przysługują:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 463 i 1004), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.
- 3) Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

1. Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych

Zasiłki rodzinne - są świadczeniem, które ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka, o które ubiegać mogą się rodzice dziecka, jeden z rodziców dziecka, opiekun prawny lub opiekun faktyczny dziecka, a także osoba ucząca się.

Zasiłki wypłacane są w cyklu miesięcznym w następujących kwotach:

- do dnia 31 października 2016 roku:

- 1) 89,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 118,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 129,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

- od dnia 1 listopada 2016 roku:

- 1) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłki rodzinne przyznawane są na okres zasiłkowy trwający od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego.

Zasiłki rodzinne przysługują do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia;
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia;
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny od dnia 1 listopada 2015r. przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się nie przekracza netto kwoty 674,00 zł lub 764,00 zł - w przypadku gdy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Dochód rodziny ustalany jest na podstawie dochodu z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy.

Prawo do dodatków do zasiłku rodzinnego przysługuje pod warunkiem, że na dziecko przysługuje zasiłek rodzinny. Do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie innych warunków związanych z powodem przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka (**1000,00 zł** na dziecko; jest to świadczenie jednorazowe);
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (**400,00 zł** miesięcznie);

- do dnia 31.10.2016r. w kwotach:

- samotnego wychowywania dziecka (**185,00 zł** miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż **370,00 zł** na wszystkie dzieci);
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (**90,00 zł** miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego);
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (**80,00 zł** miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, **100,00 zł** - na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia);
- rozpoczęcie roku szkolnego (**100,00 zł** na dziecko- świadczenie jednorazowe wypłacane w miesiącach wrzesień, październik);
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (**63,00 zł** miesięcznie na dojazdy lub **105,00 zł** miesięcznie na wydatki związane z zamieszkiwaniem).

- od dnia 01.11.2016r. w kwotach:

- samotnego wychowywania dziecka (**193,00 zł** miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż **386,00 zł** na wszystkie dzieci);
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (**95,00 zł** miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego);
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (**90,00 zł** miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, **110,00 zł** - na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia);

- rozpoczęcie roku szkolnego (**100,00 zł** na dziecko- świadczenie jednorazowe wypłacane w miesiącach wrzesień, październik);
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (**69,00 zł** miesięcznie na dojazdy lub **113,00 zł** miesięcznie na wydatki związane z zamieszkiwaniem).

W 2016 roku z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami skorzystało **401** rodzin (**537** dzieci w tych rodzinach).

Z dniem 1 stycznia 2016r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r. Poz. 995) która wprowadza zasadę "**złotówka za złotówkę**". Dzięki niej przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych (674 zł na osobę w rodzinie lub 764 zł dla rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem) nie oznacza utraty tych świadczeń; wypłata tych zasiłków jest pomniejszona tylko o kwotę przekroczenia progu dochodowego.

W 2016 roku z tego nowego sposobu naliczania świadczenia rodzinnego skorzystało **14** rodzin.

Z dniem 1 stycznia 2016r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 121), wprowadzająca **świadczenie rodzicielskie** w wysokości 1 000 zł miesięcznie dla rodziców, którym nie przysługują urlopy w związku z urodzeniem się dziecka; jak np. osoby bezrobotne, studenci, uczniowie, osoby pracujące na podstawie umów cywilno-prawnych.

W 2016 roku z nowego rodzaju świadczenia rodzinnego jakim jest świadczenia rodzicielskie skorzystało **38** rodzin.

2. Świadczenia opiekuńcze

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane są trzy rodzaje świadczeń opiekuńczych:

- 1) **zasiłek pielęgnacyjny (153,00 zł** miesięcznie) - świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny lub osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności; przeznaczone jest dla niepełnosprawnych dzieci i niepełnosprawnych osób dorosłych oraz dla osób, które ukończyły 75 rok życia; do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, które nabyły uprawnienia do dodatku pielęgnacyjnego wypłacanego przy emeryturze lub rencie z ZUS lub KRUS.

W 2016 roku zasiłki pielęgnacyjne pobierało **158** osób.

2) świadczenie pielęgnacyjne – **1300,00 zł** miesięcznie

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje niezależnie od dochodu:

- matce albo ojcu;
- opiekunowi faktycznemu dziecka;
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną;
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są

łącznie następujące warunki:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma opiekuna faktycznego dziecka lub osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną lub są w/w osoby lecz legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

3) specjalny zasiłek opiekuńczy (520,00 zł miesięcznie) - przysługuje osobom, na których zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny, tj. osobom spokrewnionym w linii prostej (zstępnym, wstępnym) oraz rodzeństwu, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00. Sposób ustalania dochodu jest analogiczny jak przy ustalaniu dochodu do zasiłku rodzinnego.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy, które nie posiadają wypracowanego okresu składkowego opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Za te osoby opłacane są też składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeżeli osoby te nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu lub nie posiadają statusu członka rodziny osoby ubezpieczonej.

W 2016 roku specjalny zasiłki opiekuńczy pobierało **5** osób.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Do katalogu świadczeń rodzinnych zalicza się również zapomogę wypłacaną w związku z urodzeniem się dziecka. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w kwocie 1 000,00 przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922,00. Jednorazowa zapomoga finansowana jest ze środków budżetu państwa.

Sposób ustalania dochodu jest analogiczny jak przy ustalaniu dochodu do zasiłku rodzinnego.

W roku 2016 z tej formy pomocy skorzystało **111** rodzin.

4. Wydatkowane środki na świadczenia rodzinne

*Świadczenia rodzinne wypłacono na kwotę **2 041 546,32 zł** przyznając 11 060 świadczeń, w tym:*

- 1) Zasiłki rodzinne – wypłacono 5620 świadczeń na kwotę **621 119,00 zł**.
- 2) Dodatki do zasiłków rodzinnych – przyznano 2 492 świadczeń na kwotę **342 021,00 zł** z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – na kwotę **27 000,00 zł**;
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, na kwotę **110 979,00 zł**;
- samotnego wychowania dziecka – na kwotę **32 181,00 zł**;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego otrzymały – na kwotę **28 580,00 zł**;
- rozpoczęcia roku szkolnego – na kwotę **32 100,00 zł**;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – na kwotę **40 151,00 zł**;
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – wypłacono w kwocie **71 030,00 zł**.

3) Świadczenia opiekuńcze – wypłacono 1 978 świadczeń, na łączną kwotę **664 550,00 zł**, w tym na:

- zasiłki pielęgnacyjne – na kwotę **249 849,00 zł**;
- świadczenia pielęgnacyjne – na kwotę **394 236,00 zł**;
- specjalny zasiłek opiekuńczy – na kwotę **20 465,00 zł**.

4) Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - otrzymało 111 osób, na kwotę **111 000,00 zł**

5) Świadczenie rodzicielskie wypłacono 291 świadczeń, na łączną kwotę **274 547,00 zł**.

6) Świadczenia wypłacane na zasadzie „złotówka za złotówkę” – wypłacono 568 świadczeń, na łączną kwotę **28 309,32 zł**.

W 2016 roku nastąpił zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na kwotę **4 498,66 zł**.

5. Fundusz alimentacyjny

Wydatkowano na to zadanie kwotę - **285 450,00 zł** z budżetu państwa.

Wypłacono **661** świadczeń dla **63** osób uprawnionych. Zostało wydanych **66** decyzji administracyjnych.

Stan nienależności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi **900,00 zł**.

- wystawiono 1 upomnienie,
- wystawiono 1 tytuł wykonawczy do Urzędu Skarbowego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, kierowany do rodzin, w których pomimo zasądzonych od rodzica wyroków sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. Wypłacono osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500,00 zł na dziecko.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bez względu na wiek.

Świadczenia z funduszu przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725,00zł.

Okres świadczeniowy w funduszu alimentacyjnym każdego roku trwa od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i ust. 2 dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi

właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami.

Wypłaty zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego następowały: przelewem na konta osobiste świadczeniobiorców, przelewem na konto wspólne świadczeniobiorców do Banku Spółdzielczego w Celestynowie lub przekazem pocztowym.

6. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu poprawę skuteczności w egzekwowaniu zaległych alimentów. Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podejmuje organ właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Na wniosek organu właściwego wierzyciela podejmowane są działania wobec dłużników alimentacyjnych jeśli:

- osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złożył do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
- osoba uprawniona została umieszczona w pieczy zastępczej.

W 2016 roku kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły 44 489,28 zł z tego:

- 39 275,22 zł przekazane do budżetu państwa, w tym:
 - 31 454,08 zł odsetki uzyskane i przekazane do budżetu państwa,
- 5 214,06 zł otrzymała gmina wierzyciela,

Prowadzono 257 działań wobec dłużników alimentacyjnych m.in.:

- wystąpiono do Powiatowego Urzędu Pracy w Otwocku o aktywizację zawodową 5 bezrobotnych dłużników,
- skierowano 5 wniosków do Prokuratury o ściganie z art. 209 kk.
- stała współpraca z Komornikami Sądowymi, Policją, Sądami, z Urzędami Gmin, Ośrodkami Pomocy Społecznej,
- przekazywanie informacji do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązania dłużników alimentacyjnych, u których powstały zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

7. Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe

Wydatkowano kwotę **98 088,13 zł** z budżetu państwa, z tego :

- za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne opłacono na kwotę **94 381,35 zł**;
- za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy opłacono na kwotę **3 706,78 zł**;

Opłaconych zostało **294** składek na ubezpieczenie dla świadczeniobiorców.

8. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

- 1) Opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, udzielając 75 świadczeń, na kwotę **7 284,20 zł** w tym:
- osobom pobierających świadczenia pielęgnacyjne na kwotę **6 348,20 zł**;
 - osobom popierającym specjalny zasiłek opiekuńczy na kwotę **936,00 zł**.

9. Program Rodzina 500 +

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie od dnia 01 kwietnia 2016 roku realizuje nowe zadanie - świadczenia wychowawcze w ramach Rządowego Programu **Rodzina 500 +** na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Na realizację tego zadania GOPS otrzymał od Wójta Gminy Celestynów dodatkowe pomieszczenie, które zostało wyposażone ze środków Wojewody Mazowieckiego. Zostały zatrudnione **2** osoby, do jego bezpośredniej realizacji, w tym jedna we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, w ramach stażu pracy. To dodatkowe ogromne, odpowiedzialne zadanie, które wymagało sumienności i dużego zaangażowania pracowników Ośrodka.

Świadczenie wychowawcze - jest to częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości 500,00 zł miesięcznie do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko do ukończenia 18 roku życia nie jest uzależnione od dochodu rodziny, zatem organ nie weryfikuje kryterium dochodowego. Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko w rodzinie jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł lub 1200,00 zł jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne. Dochód rodziny ustalany jest na podstawie dochodu z roku kalendarzowego poprzedzającego okres na jaki ustalane jest prawo do świadczeń wychowawczych.

Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego składały osoby zamieszkałe na terenie Gminy Celestynów. Wnioski były składane osobiście lub on-line poprzez: bankowość elektroniczną, PUE ZUS, portal Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Emp@tia i ePUAP.

W okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 grudnia 2016r. ogółem wpłynęło **1 014** wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, z tego:

- **767** wniosków złożono w formie papierowej,
- **247** w wersji złożone w wersji elektronicznej, w tym **2** wnioski za pośrednictwem ePUAP.

Poniżej przedstawiono szczegółowo ilość złożonych przez mieszkańców Gminy Celestynów wniosków w poszczególnych miesiącach 2016 roku.

Tabela Nr 10. Częstotliwość składania wniosków na świadczenie wychowawcze

POSZCZEGÓLNE MIESIĄCE 2016 ROKU	ILOŚĆ ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW
kwiecień	716
maj	131

czerwiec	79
lipiec	21
sierpień	10
wrzesień	18
październik	14
listopad	19
grudzień	6

Źródło: Opracowanie własne

Najwięcej wniosków wpłynęło w miesiącu kwietniu - 716 , w miesiącu maju - 131 oraz w miesiącu czerwcu - 79 wniosków o przyznanie świadczenia. Niemniej jednak w każdym pozostałych miesiącach wnioski wpływają nadal, co świadczy o tym, że świadczenie wychowawcze cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców.

W okresie od 01.04.2016 r. do 31.12.2016 r. zostało wydanych **1023 decyzji administracyjnych** w tym:

- **968** decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego,
- **28** decyzji zmieniających,
- **27** decyzji odmawiających przyznania prawa do świadczenia wychowawczego.

W przypadku **1** decyzji odmownej odwołano się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie, które utrzymało decyzję w mocy.

W przypadku gdy członek rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami marszałkowi województwa, który ustala, czy w przekazanej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W przypadku gdy Marszałek Województwa ustali, że mają zastosowanie, wydaje stosowną decyzję administracyjną. Świadczenie wychowawcze przyznane decyzją wydaną przez Marszałka wypłaca organ właściwy.

Przesłano do Marszałek Województwa Mazowieckiego - **4** wnioski podlegające koordynacji:

- **2** wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone i wypłacane zgodnie z decyzją Marszałka,
- **2** wnioski jeszcze są w trakcie rozpatrywania.

Od dnia wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, to jest od dnia 1 kwietnia do 31 grudnia 2016 roku *Programem Rodzina 500 +* zostało objętych **926** rodzin. Świadczenie wychowawcze otrzymało **1376** dzieci.

Wydatkowano kwotę **5 678 617,00 zł.** z budżetu państwa.

Tabela Nr 11. Liczba rodzin z dziećmi pobierających świadczenie 500+

Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze z tego:	Liczba rodzin
Na pierwsze dziecko	411
Na jedno dziecko	588
Na dwoje dzieci	271
Na troje dzieci	55
Na czworo dzieci	7

Na pięcioro dzieci	3
--------------------	---

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdawczości

Najwięcej rodzin otrzymuje świadczenie wychowawcze na jedno dziecko (nie uwzględnia się dochodu) – **588** rodzin, na pierwsze dziecko – **411** rodzin oraz na troje dzieci – **271** rodzin.

Pierwsze wypłaty świadczeń wychowawczych w Gminie Celestynów nastąpiły w dniu 22 kwietnia 2016 roku.

W pierwszej turze wypłat znalazło się **95** rodzin, które otrzymały świadczenia na kwotę **89 500,00 zł**. Gmina Celestynów była pierwszą gminą w powiecie otwockim, która w miesiącu kwietniu dokonała pierwszych wypłat świadczenia wychowawczego.

Pracownicy realizujący świadczenie wychowawcze samodzielnie pozyskują dane niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego poprzez system Emp@tia. Jeśli rodzina wnioskuje o świadczenie na drugie i kolejne dziecko, co do zasady nie musi dołączać dodatkowych dokumentów. Pracownicy weryfikują dane osobowe w rejestrze PESEL oraz dokonują weryfikacji tożsamości w Centralnej Bazie Beneficjentów. Sprawdzone zostają dane osobowe, takie jak: imię, nazwisko, PESEL, adres zamieszkania, obywatelstwo, stan cywilny oraz czy dana osoba nie ubiega się o świadczenie w innej jednostce.

W przypadku, gdy rodzic/opiekun ubiega się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko (a więc musi wykazać spełnienie kryterium dochodowego), do wniosku dołącza:

- zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych
- oświadczenie o deklarowanych dochodach osiągniętych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym
- w przypadku zmiany sytuacji dochodowej – dokumenty potwierdzające utratę dochodu lub uzyskanie dochodu oraz ich wysokość.

Następnie za pomocą systemu Emp@tia pozyskiwane są informacje, niezbędne do ustalenia dochodu rodziny tj.

- informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych,
- informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem.

VII. ZASOBY KADROWE

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 ustawy o pomocy społecznej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Celestynowie w roku 2016 zatrudnionych było łącznie **18** osób w tym **10** osób na czas nieokreślony, **5** osób na czas określony oraz **3** osoby w ramach umowy zlecenia.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 u.p.s. Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w

pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Zgodnie z art. 110 ust. 12. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych

1. Zatrudnienie

Tabela Nr 12 Struktura zatrudnienia

L.p.	Pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony	2015	2016
1.	Kierownik Ośrodka	1	1
2.	Główny księgowy	1	1
3.	Referent ds. księgowo- kadrowych	1	1
4.	Specjalista pracy socjalnej	1	1
5.	Starszy pracownik socjalny	1	1
6.	Pracownik socjalny	3	3
7.	Starszy inspektor	1	1
8.	Referent	1	3
9.	Referent	Urlop macierzyński	Urlop wychowawczy

Źródło: Opracowanie własne

Pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony:

- 1) Porównując zatrudnienie w 2015 roku i 2016 to stan zatrudnienia jest zbliżony. W 2016 roku Została zatrudniona jedna osoba w związku z dodatkowym zadaniem związanym z realizacją świadczenia wychowawczego;
- 2) Referent ds. księgowo- kadrowych – od dnia 02.01.2016 do dnia 31.03.2016r. wykorzystał zaległy urlop wypoczynkowy (po urlopie macierzyńskim) a następnie od dnia 01.04.2016r. do dnia 31.12.2016r. przebywał urlopie wychowawczym.

Pracownicy zatrudnieni na czas określony:

- 1) Pracownik socjalny zatrudniony od dnia 01.12.2016r do dnia 28.02.2017r.;
- 2) Referent zatrudniony od dnia 15.01.2016r. do dnia 31.03.2017r.;(zastępstwo za pracownika przebywającego na urlopie wychowawczym);

- 3) Referent zatrudniony od dnia 01.11.2016r. do dnia 31.01.2017r. (w okresie od 01.04.2016 r. do 31.10.2016 r. staż pracy w GOPS w porozumieniu z PUP);
- 4) Asystent rodziny zatrudniony od dnia 01.01.2016 r. do dnia 26.03.2016 r. na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy;
- 5) Asystent rodziny zatrudniony od dnia 01.11.2016 r. do dnia 31.01.2017 r. na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy.

Osoby zatrudnione na podstawie umowy zlecenie:

- 1) Zatrudnionych zostało 2 asystentów rodziny ze środków finansowych otrzymanych od Wojewody Mazowieckiego w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016, w tym ”:
 - 1 asystent rodziny od dnia 12.07.2016r. do dnia 31.12.2016r.
 - 1 asystent rodziny od dnia 01.08.2016r. do dnia 31.12.2016r.
- 2) Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań zleconych.
 - 1 terapeuta od dnia 02.05.2016r. do dnia 31.12.2016r.

2. Organizacja pracy

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Celestynowie organizację pracy i zatrudnienie określa statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie nadany uchwałą Rady Gminy Celestynów Nr 69/15 z dnia 15 lipca 2015 r. oraz Regulamin Organizacyjny, którego zapisy precyzują zadania poszczególnych działów i stanowisk pracy w Ośrodku.

Pracownicy zatrudnieni w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej spełniają wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji. Wykonują swoje obowiązki w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

3. Szkolenia pracowników

W 2016 roku wszyscy pracownicy Ośrodka mieli zapewniony dostęp do szkoleń zewnętrznych, w tym szkoleń bezpłatnych. Wszyscy pracownicy Ośrodka brali udział w **23** szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje i kompetencje. Były to szkolenia zewnętrzne w większości bezpłatne, organizowane przez MCPS w Warszawie, Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie, Stowarzyszenie BORIS w Warszawie oraz inne firmy szkolące. Zakres tematyczny szkoleń odpowiadał potrzebom szkoleniowym pracowników w zakresie: świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, pomocy społecznej oraz projektów konkursowych dla Ośrodków. Ogółem na szkolenia zewnętrzne wydatkowano kwotę **4 573,00 zł**.

Po każdym szkoleniu pracownika tradycyjnie prowadzone były cykliczne szkolenia wewnętrzne dla wszystkich pracowników Ośrodka przez uczestnika szkolenia. Podczas takich spotkań wewnętrznych kierownik Ośrodka omawia bieżące realizowane zadania oraz udziela porad i wskazówek do wykonywania dalszych zadań.

VIII. WNIOSKI

W roku 2016 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie kontynuował realizację zadań wynikających z ustaw oraz podejmował nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna i efektywna.

Przedstawiony w niniejszym dokumencie system pomocy na rzecz osób i rodzin, realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, oprócz udzielenia pomocy finansowej jednocześnie dążył do usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Pracownicy socjalni poprzez swoje działania motywowali osoby korzystające ze świadczeń, do podjęcia starań na rzecz zmiany ich sytuacji życiowej.

1. Analiza rodzin i osób korzystających ze świadczeń

Tabela nr 13. Rodziny i osoby objęte świadczeniami w latach 2014 – 2016

ROK	2014	2015	2016
RODZINY/ OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	191	194	203
Liczba osób w tych rodzinach	491	487	462
Liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną	58	36	3
Jednoosobowe gospodarstwa domowe	153	106	105
ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE			
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych	353	342	401
Liczba dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych	453	431	537
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	89	96	111
Liczba osób pobierających zasiłki pielęgnacyjne	149	151	158
Liczba osób korzystających z funduszu alimentacyjnego	60	60	63
Liczba prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych	179	109	257
Liczba rodzin pobierających świadczenie rodzicielskie Liczba rodzin korzystających ze specjalnego zasiłku opiekuńczego	-	-	38
Liczba rodzin korzystających z Programu 500+	-	-	926
Liczba dzieci pobierających świadczenie wychowawcze z Programu 500+	-	-	1376
USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE, DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ			
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	1	1	1

Liczba osób przebywających w DPS	3	3	4
DOŻYWIANIE			
Liczba dzieci i uczniów objętych dożywianiem	117	125	115
ASYSTENT RODZINY, PIECZA ZASTĘPCZA, NIEBIESKIE KARTY – PRZEMOC W RODZINIE			
Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny	11	15	23
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	2	2	2
Ilość procedur Niebieskiej Karty	40	41	25

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższej tabeli wynika, że w latach 2014 do 2016 roku:

- liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej jest na tym samym poziomie,
- liczba świadczeniobiorców świadczeń rodzinnych uległa znacznemu zwiększeniu,
- liczba świadczeniobiorców funduszu alimentacyjnego jest na tym samym poziomie,
- na podobnym poziomie jest liczba świadczeniobiorców ubiegających się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka,
- nowe rodziny korzystające z nowego świadczenia rodzicielskiego,
- nowe rodziny korzystające z nowego świadczenia wychowawczego,
- nowe rodziny korzystające z nowego świadczenia - ze świadczenia wychowawczego,
- na tym samym poziomie są potrzeby w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz umieszczenie osób w domu pomocy społecznej,
- nieznacznie zmniejszyła się liczba dzieci i uczniów objętych dożywianiem,
- wzrosła liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej pozostaje na tym samym poziomie,
- nastąpił spadek prowadzonych procedur „Niebieskich Kart”, związanych z przemocą w rodzinie.

IX. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2017:

1. Zabezpieczenie w budżecie gminy, środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w tym między innymi na:
 - 1) wypłatę zasiłków stałych, okresowych;
 - 2) wypłatę zasiłków celowych, specjalnych celowych;
 - 3) realizację wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania;
 - 4) podnoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej;
 - 5) realizację zadań ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej;
 - 6) organizowanie i świadczenie usług asystenta rodziny;
 - 7) zabezpieczenie potrzeb związanych z obsługą Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Aktywizowanie osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku poprzez współpracę

- z Powiatowym Urzędem Pracy w Otwocku;
3. Pomoc osobom niepełnosprawnym poprzez współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.
 4. Realizację „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Celestynów na lata 2017 – 2020”.
 5. Realizację „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Celestynów na lata 2016 – 2018”.
 6. Prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowanie zatrudnienia do występujących potrzeb, szkolenie i doszkalać pracowników.
 7. Dalsza, ścisła współpraca z innymi instytucjami.

Załącznik Nr 1
do sprawozdania
z działalności Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Celestynowie za rok 2016

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE CELESTYNÓW ZA 2016 ROK

L.p	Zadania	Raport z realizacji	Wnioski
1.	Podjęmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym	W 2016 roku – 79 rodziny z dziećmi (322 osoby w tych rodzinach) zostały objęte następującymi działaniami: 1. Udzielono pomocy finansowej w formie zasiłków, pomocy rzeczowej oraz pomocy w formie dożywiania (obiady) dla 115 dzieci w 12 placówkach oświatowych. 2. Udzielono pomocy w formie żywności w ramach programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD) dla 26 rodzin z dziećmi 3. Zapewniono dostęp do poradnictwa specjalistycznego. 4. Monitorowano środowiska w celu aktualnej oceny sytuacji rodzin. 5. Zgłoszenie 22 rodzin do „Szlachetnej paczki” w celu uzyskania pomocy rzeczowej. 6. Aktywizacja dorosłych członków rodzin do powrotu na otwarty rynek pracy.	1. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodziny. 2. Zaktywizowanie rodziny do podjęcia próby poprawy swojej sytuacji życiowej. 3. Weryfikowanie problemów występujących w rodzinie
2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo celem przywrócenia prawidłowego ich funkcjonowania.	W 2016 roku wsparciem 4 asystentów rodziny zostało objętych 23 rodziny poprzez: 1. Pomoc w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo wychowawczych w rodzinie. 2. Motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 3. Pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej przez	1. Odbudowanie poczucia wartości rodziny. 2. Wzmocnienie więzi rodzinnych. 3. Zwiększenie poczucia odpowiedzialności rodziny oraz umiejętności rozwiązywania problemów; 4. Odbudowywanie motywacji i podjęcie aktywności przez rodzinę do uzyskania trwałej zmiany.

		członków rodziny. 4. Pomoc w kontaktach z instytucjami (szkołą, kuratorami społecznymi, administracją publiczną). 5. Prowadzenie treningów zarządzania czasem, oraz budżetem domowym. 6. Motywowanie do przestrzegania higieny osobistej oraz dbanie o zdrowie własne i najbliższych. 7. Wsparcie w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie. 8. Pomoc w budowaniu „zdrowych relacji rodzinnych”.	
3.	Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.	1. Prowadzenie zindywidualizowanej pracy socjalnej z rodziną .	1. Wzmocnienie rodziny poprzez pracę socjalną. 2. Kontynuowanie sprawnej profilaktyki na rzecz rodziny poprzez wsparcie asystenta rodziny.
4.	Współpraca instytucji i podmiotów działających w Gminie Celestynów na rzecz rodziny.	1. Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny pozostawali w stałym kontakcie ze szkołami, policją, służbą zdrowia, kuratorami społecznymi i sądowymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym oraz innymi instytucjami.	1. Ścisła współpraca pomiędzy instytucjami poprzez lepszy przepływ informacji o rodzinie.

	ZADANIA	RAPORT Z REALIZACJI	WNIOSKI
--	----------------	----------------------------	----------------

Załącznik nr 2
do sprawozdania
z działalności Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Celestynowie za rok 2016

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE CELESTYNÓW ZA 2016 ROK**

1.	Przeprowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny (ZI) zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. W 2016 roku odbyły się 3 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) - średnio 1 raz na kwartał) 2. Wpłynęły 25 Niebieskie Karty. 3. Powołano nowe 25 grupy robocze, ponadto 9 grup roboczych kontynuowało pracę z 2015 r. 4. Ogółem odbyło się 54 spotkań grup roboczych. Na spotkaniach podejmowane były działania w indywidualnych przypadkach przemocy w rodzinie oraz monitorowanie sytuacji zgodnie z wcześniej ustalonym planem pomocy. 5. Łącznie zakończono 24 procedury Niebieskiej Karty.	1. Nastąpił spadek prowadzonych procedur „Niebieskich Kart” związanych z przemocą w rodzinie. 2. Prowadzenie działań interwencyjnych poprzez m.in. systematyczny monitoring w rodzinie. 3. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie. 4. Dokumentacja podejmowanych działań wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy. 5. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
2.	Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie.	Aktualizacja na stronie internetowej i tablicy informacyjnej Ośrodka informacji o zjawisku przemocy, dane kontaktowe do placówek niosących pomoc ofiarom i sprawcom przemocy.	Nastąpił wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców gminy o dostępności do instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie.
3.	Wzrost przeszkolonych osób z zakresu udzielania pomocy rodzinom, u których występuje zjawisko przemocy.	1. szkolenia przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwięzanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie. 2. Wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami lokalnymi i placówkami.	1. Podniesienie kwalifikacji i wiedzy osób zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie. 2. Spotkania na szczeblu lokalnym dla osób zajmujących się problemem przemocy w rodzinie. Orientacja w działaniach ogólnopolskich.
4.	Ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz oddziaływanie na sprawców przemocy	1. Ofiarom i sprawcom przemocy proponuje się udział w terapii psychologicznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku. 2. Kierowanie sprawców przemocy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu podjęcia działań zgodnie z kompetencjami komisji.	1. Specjalistyczna (wsparcie psychologiczne) pomoc ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie. 2. Zwiększenie dostępności do pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. 3. Stała współpraca z innymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy.